

Marhajó

A marha minden korban igen értékes jószág volt az embernek. Egy-két marha szinte egyedül eltartott egy egész családot. Tejét ezerféleképp hasznosították; igavonásra, szántásra jobb mint a ló, bőre értékes, de számos más részét is kiválóan felhasználták. Takarmányra igénytelen (megeszi a száraz kukoricaszárat és a szalmát is, egyedüli háziállat, mely a cellulózt képes megemészteni), húsa egyike a legkiválóbbaknak, igásereje a legolcsóbb és a legjobb trágyát szolgáltatja. Még hosszan sorolhatnánk hasznosságát. Nézzünk néhány – szürkére (*bos taurus primigenius hungaricus*) vonatkozó dolgot [1]:

A magyar szürke ökrei a világ legjobb igás állatai: serények, győzősek, edzetek, szívósak és kisigényűek.

Ez is azt igazolja, hogy őseink a földművelést igen régóta űzik, hiszen a szántáshoz nagy igásállat, nagy vonóerő kell. Azaz mese, hogy a földművelést szlávoktól tanultuk volna. A marhák vonóereje nagyobb, mint a lovaké. A marha hegyes kétujjú csülke jól belevág a földbe, így igen jól kapaszkodik. Továbbá lábai tömörsibbek, rövidebbek, mint a lóé, ez is előnyösebb az igavonáshoz. (Ld a bivaly hasonló testalkatát). Patával sokkal nehezebb belekapaszkodni a földbe. Ha nagy terhet kell vontatni, akkor szekérhez is jobb a marha. A ló csak akkor alkalmasabb szekérhez, ha kis terhet és gyorsabban akarunk vontatni. Ld még a közmondást: *Ökör szántja az abrakot, s ló eszi meg.*

A gulyabeli marha alig kerül istállóba, nyáron éjjel-nappal legel, télen pedig nyitott aklokban szabadon jár és szénán, szalmán, kukoricaszáron telel. A felnevelés eme módja veti meg alapját a magyar marha szívósságának és edzettségének. [1]

Megjegyzendő, abból, hogy őseink leletei között a marhacsontok gyakorisága a juh után jön, nem következik az, hogy a juh fontosabb állatuk lett volna. Ugyanis, a marha csontjai a csülkétől a sarváig felhasználhatók valamire, azaz csak igen kevés maradhatott fenn. Szerszámok, háztartási eszközök, ragasz (enyv), hangszer (síp, fuvola), disztárgyak, amulettek, stb készültek csontjaiból.

A marha igen fontos állata volt őseinknek és értettek is hozzá. Ezt igazolják az elnevezések is. Ennyiféle más nyelvekben nem nagyon van:

szopós borjú	3–4 hónapig
elválasztott borjú	4–7 hónapos
éves növendék borjú	7–12 hónapos
növendék borjú	12–18 hónapos
kétéves borjú	19–24 hónapos
üsző	az első ellésig
tehén	az első elléstől
fejős tehén	fejési időszakban
bika	bármely korú
tinó	négy évnél fiatalabb herélt bika
ökör	négy évnél idősebb herélt bika
göboly, sőre	hizlalt marha

Az is mese, hogy a marhával kapcsolatos szavaink török eredetűek lennének.

Az állat nagy hasznossága fejeződik ki abban, hogy szent állat volt az ókori Egyiptomban és még ma is az Indiában. S abban is, hogy őseink a „szerzemény, vagyon” jelentésű *marha* szót használták megjelölésére. Afrikában is mindennél többre becsülik marhákat. Némelyek úgy tartják, hogy a marha az istenek ajándéka az ember számára.

Alapfajtái:

1. *Közönséges marha* (*bos taurus primigenius*):
Európa, Közép és Kelet-Ázsia, Észak-Afrika;
Ennek őse az őstulok, melyhez a magyar szürke áll a legközelebb.
2. *Turáni mongol marha* – Mongólia, Belső-Ázsia, Kína, Kelet-Ázsia, Közép-Ázsia
3. *Zebu* – India, Arábia, Kelet-Afrika

Az Észak-Afrikai marhák a tudomány szerint Európából származnak [2] A terjedési útvonal: Európa (Közép-, Kelet-Európa) → Kis-Ázsia, Szíria, Fönícia, Egyiptom. Ezt fényesen megerősíti, alátámasztja a szürkemarha megjelenése Egyiptomban.

A szürke

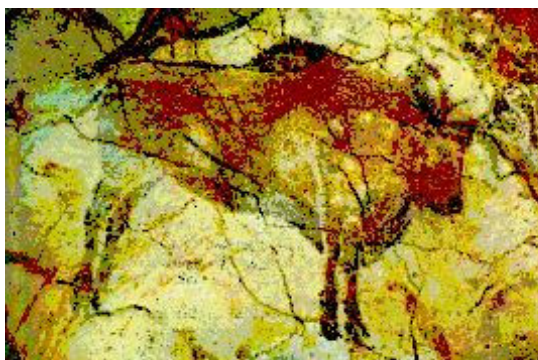

Az Ápisz-bika szürkemarha volt

Az Ápisz-bika szarvának alakja tökéletesen megegyezik a szürkemarháéval. Mind a szürke, mind az Ápisz szarva kettős görbületű. A Földön ilyen szabályos inflexiójú szarva csak a magyar szürkének van.

Továbbá, Ápisz keskeny fejalkata és oldalra álló, tölcse-szerű füle és haja (fejszőrzete) is teljesen egyezik a szürkéével. Nyilvánvaló, hogy az ábrázolt bikák mintáját általuk tenyésztett marháról vették. S ez igen nagy valószínűséggel a magyar szürke volt.

A képek magukért beszélnek. A szürkemarha ősi testalkatú. Rövid első lábak, erős felső test, vastag nyak, szegy, kiemelkedő marja, stb. Ősisége kifejeződik abban is, hogy a szürkemarhán a szutyak, a szarvak hegye, a csülkök szarutokja és a farokbojt is fekete. Ezek is a vadon élt ősről való visszaütések. Az egyiptomi marha testalkata a mai marhákéhoz hasonló. Ez egyértelműen megadja a származási irányt. A *zebu* – mely Indiában és Kelet-Afrikában honos – is igen hasonlít a szürkére:

Zebuk

Zebuk, Afrika

Elsősorban szürke színe (egyres fajták szürkés foltjai), tölcseres füle és fejalkata – továbbá a szarvak hegyének (ld a bal oldali képen) és orrának feketesége – üt vissza a szürkére. A nagy lebernyegek a nagyobb indiai, afrikai meleghez való alkalmazkodás – hűtés (nagyobb hűtőfelület), a víz és a zsír tárolása – következtében fejlődtek ki. Pontosabban kifejezettebbé váltak, ugyanis a szürke nyakáról is lóg ilyen leberny. A nagy meleg miatt a fejszőrzet is visszafejlődött Némelyiknek a szarvában kismértékben megvan a két ellenkező előjelű görbület is (ld jobboldali képen), másoké olyan mint a szürkének borjú korában.

A marha Európából Egyiptomba történő vándorlása fennmaradt a görög mitológiában is [3]:

Ió [Jó; Folyó], *Inakhosz argoszi folyamisten leánya megtetszett Zeusznek. Zeusz a féltékeny Héra elől Ió-t tehénne változtatta. Héra erre rájött és bölgölyöket küldött Ió-ra, hogy kiüldözzék a világból. Ió a Kaukázustól a Boszporuszon [a Tehén útja], Szírián és Fönícián keresztül vándorolt Egyiptomba. (Más változat szerinti útvonal: Kaukázus, Kis-Ázsia, Média, Baktria, India, Etiópia, Egyiptom) Útja Egyiptomban véget ért. Itt szülte meg Epaphosz-t a Danaosz nemzetség, a Danaidák őseit. (Ld még: Utószó 1.) Megjegyzendő: Folyamisten lánya is folyó, folyócska.*

Mellesleg, Héraklész egyik özanyja Ió. Héraklésznek annyi köze van a tejhez, hogy Héra szoptatta, akinek tejétől kapta hatalmas erejét. (Héraklész olyan mohón itta a tejet, hogy még az égre is felföccsent, „ebből lett a Tejút”). A magyar mesékben is van olyan, hogy minél hosszabb ideig él anyatejen a hős, annál erősebb lesz. (pl Fehérlófia)

A marha valóban nagy Jó az ember számára. „Folyó”, folyató, méghozzá igen bőségesen. A magyar jó-nak volt *folyó*, *folyás* jelentése is. S az ő- és ókori ember számára a dolgok rendes folyása volt a legfőbb jó. Tehát a marha legfőbb jója, java a tej.

Azt mondják, manapság végeztek hatalmas kutatásokat, mellyel megállapították, hogy eredetileg az ember nem ivott tejet. (Mármint más emlős tejt, ugyanis anyatejet nyilván ivott). Ez kutatások nélkül is nyilvánvaló, ennek igazolására kár volt időt, fáradságot vesztegetni. (A nemjóját) Ugyanis magától értődő, hogy az ember akkor itta először más emlős tejt, amikor képes volt ilyen állatokat élve elfogni, előtte nyilván nem. (Minden háziasítás szükségképpen az állatok elfogásával kezdődött.)

A módszer máig fennmaradt. A lappok a rénszarvasokat időnként befogják, megfejjik, majd elengedik. Lényegében a rénszarvas félig háziasított. S mintegy ridegen tartott (hagyott), csak éppen nem őrzik őket pásztossal.

Az is nyilvánvaló, hogy azon népek képesek felnőttkorukban is tejet fogyasztani, kiknek ősei már elég régen elkezdtek inni a tejet, így a szervezetük nemzedékről nemzedékre egyre jobban hozzászokott. Tehát a felnőttkori tejcukor-emésztő képesség hosszú évezredek alatt alakulhatott ki azon népekben, akiknél a tejfogyasztás rendszeres szokássá vált. (Valószínűleg a marha őseinek végleges befogását

megelőzte egy olyan időszak, mely alatt a lappokhoz hasonlóan jártak el az őstulokkal is.) Ebből következik, hogy olyan népek ősei házasíthatták marhát, akik ma többségükben képesek tejet inni (tejcukrot emészteni). Ld még Utószó 2.

* * *

Biztosan hasznossága miatt (is) volt őseink szent állata a szarvas. A lappokhoz hasonlóan élve fogták el a szarvasokat, s megfejték, majd elengedték azokat. (Mellesleg az észak-ázsiai, szibériai népeknél több más ősi szokás is fennmaradt.) Igen valószínű, hogy őseink az őstulok házasítása idejére már régóta itták más emlősök tejet.

A szarvas lappokéhoz hasonló házasítására is (és általában a házasításra) utal a Dozmati regösének. Megjegyzendő, hogy az ősi, időtlen idők mélyéről eredő regékben, mondákban – ha hősi személy szerepel benne, – akkor behelyettesítették korabeli vagy emberemlékezetben belüli személlyel. Vannak ilyenek Atiláról, István királyról, de még Mátyás királyról is; melyek valójában nem róluk szólnak. (Ők a megfelelői a korabeli hősöknek. Azaz ha ők éltek volna az illető időkben, akkor róluk szólna.

Pl a mondák által Atilához kapcsolva elbeszélte történet – az isteni acél, a kard megtalálása egy agyaghalomban (a földben) – annak költői elbeszélése, hogy a szkíták vasat találtak hazájuk földjében. Tehát a monda története vaskor kezdetén játszódott. S hogy miért Atila lett ez a személy, arra éppen a neve és jelleme – Acila (acélos, szúró) – az ok. Az ókori görögök is mítoszaikban hasonlóan jelképesen és megszemélyesítve, személyekhez kötve beszélnek el dolgokat, történeteket.

* * *

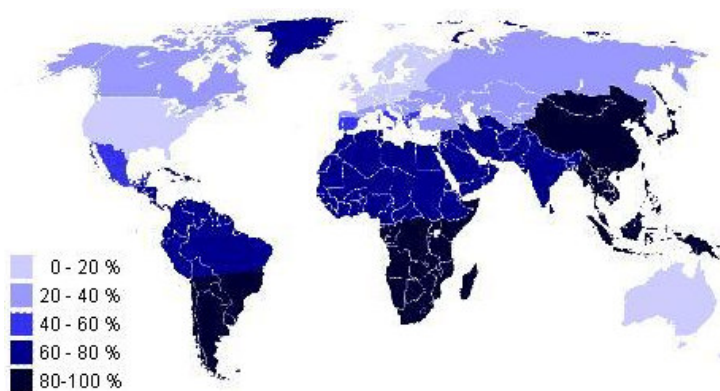
Sem a tejivás, sem a házasítás nem volt „forradalom” [4] [5] (az evolúció átsapott revolúcióba?), hanem hosszú, fokról fokra történő fejlődés. (Mellesleg, az élővilág és az ember fejlődésében soha sem volt „forradalom”, ez a mai sekélyes és torz gondolkodásmód visszavetítésének eredménye és szenzáció-hajhász hozzáállás, megfogalmazás.) Annyi valóban igaz, hogy tejcukor (laktóz) emésztésének képessége, olyan népeknél alakult ki, akik a növénytermesztés mellett állatokat is kezdték tenyészteni. (Az „állattenyésztő népek” is hamis címke. A „lovass népek” meg pláne.) Némelyeknél hét-nyolc évezrede, de néhányuknál sokkal régebben. Azonban tévedés, hogy a „friss tej fogyasztása” vagy a „tejcukor-emésztés képessége” terjedt volna. Az élettani képességek nem terjednek, hanem kialakulnak és változnak (fejlődnek, olykor visszafejlődnek). S ezen változásoknak lenyomata keletkezik a génekben. Jelen esetben az állat, a marha tudott terjedni, úgy is, hogy vitték magukkal (terelték) a népek vándorlásukkor. Európában egyetlen marhafaj, a bos taurus primigenius (és ebből eredő alfajok) terjedtek el. Ez lehet az oka annak, hogy Európában ugyanaz a génjelző lenyomat keletkezett a tejivó népekben, hiszen ugyanannak a fajnak a tejét itták az európaiak, ugyanahhoz a tejhez kellett alkalmazkodnia szervezetüknek. Ezen európai génlenyomat megjelenése afrikai emberekben is alátámasztja a mítosz állítását, hogy az európai marhafajta valóban átkergette Afrikába. (S ott is kialakítottak alfajokat) Ennek a fajnak a tejéhez kellett alkalmazkodniuk. Van egy látszólagos ellentmondás az eredményekben. Az alábbi térképen úgy tűnik, mintha a marhát Észak-Nyugat-Európában házasították volna, ugyanis itt a legalacsonyabb a laktóz-intolerancia.

Laktóz intolerancia

Ennek oka az lehet, hogy Észak-Nyugat-Európa az őskorban is az „utca vége” volt, azaz nem volt „átjáróház”, szemben Közép- és Kelet-Európával. Utóbbiak (a népek országútján) gyakrabban keveredtek olyan déli népekkel, akiknek szervezetében nem alakult ki a tejcukor-emésztés képessége. A keveredett egyedekben csökkent ez a képesség, s ha ezek utódai ennek nyomán kevésbé itták a tejet, a további utódok még kevésbé, végül a népesség 20-30%-ánál ez a képesség visszafejlődött. 70–80 %-uknál megmaradt a tejivás képessége. Adalék ehhez [Czeizel E. nyomán], hogy pl a finnknél

bizonyos mértékű genetikai elszigeteltség, belterjesség alakult ki. (Bizonyos időszakban angolokra, norvégokra, svédre is ez elmondható) Ez lehet az oka, hogy a lapp-finn népeknél nagy arányban maradt meg a tejivóképesség. A spanyol, olasz és a görög laktóz-intolerancia egyrészt abból eredhet, hogy ezen országokba később érhetett el a bos primigenius, másrészt ezek már „déli” jellegű népek, mely alatt az értendő, hogy náluk az észak-nyugat-európaiakhoz képest eltérő életmód és táplálkozási szokások alakultak ki. Ennek fő oka a melegebb éghajlat. Ugyanis a déli népeknél azért nem tudott kialakulni a tejivás szokása, mert a nagy melegben mindenhol sokkal gyorsabban megsavanyodik a tej. Így őseik ritkábban és kevesebb friss tejet ihattak. Ez alól a hegyi pásztorkodásra igen alkalmas adottságú Törökország kivétel. (A hegyekben hűvösebb is van, így tovább eláll a tej, továbbá az északról történő népvándorlás genetikailag is erősíthette azt). Dél-Franciaország és Észak-Olaszország már eléggé átjáróház, ez magyarázza az ottani – Kelet-Európaihoz hasonló – arányokat. Megjegyzem, a térképeken feltüntetett eredmények nem mindegyike lehet helyes. Főleg ami a Kínát és Mongóliát illeti. Kína északi felében mind az éghajlat, mind a talaj kiváló a marhatenyésztés számára. A távolkeleti mongol fajta e két területen alakulhatott ki. A kínai népesség nagysága miatt valószínűleg sokkal nagyobb mintára lenne szükség a valós eredményhez.

Dél-Kínában valószínűleg az Indiaihoz hasonlóak az arányok, ahol a népesség 30 %-a képes inni tejet. Észak- és Nyugat-Kínában pedig az Észak-Ázsiai arányok a valószínűbbek, ahol az emberek 70 %-a iszik tejet, azaz ahol népesség 30 %-ának van csak laktóz-intoleranciája. Nehéz elképzelni, hogy Észak-Ázsiában ilyen éles törésvonal és határvonal lenne az észak-ázsiai népek és a mongolok között. Teljesen valószínűtlen, hogy mongolok tejivóképessége ilyen ugrásszerűen csökkent volna nyugati és északi szomszédaikhoz képest. Ráadásul a mongol ősidők óta pásztorkodik is. Meglehetősen hűvös vidék is, akárcsak Észak-Kína.

Erős túlzás, hogy az emberiség többsége nem képes tejet inni. Hiszen Észak-Eurázsia és Észak-Amerika 80 %-ához hozzá kell vennünk Nyugat- és Közép-Ázsia, India lakosságának 30%-át, Afrika és Dél-Amerika lakosságának 20%-át, valamint Kína lakosságának – valószínűleg – legalább 30-40 %-át. (Kínai ismerőseim mindegyike szereti és rendszeresen issza a tejet.)

Megjegyzendő, a tej igen tápláló, s bizonyos, hogy nemcsak a kiszáradás elkerülésére itták. Tévesek az erre utaló magyarázatok. Ugyanis, jelentős a cukor-, zsír- és fehérjetartalma. Fél liter jó minőségű tehéntej 400–500 kcal-t tartalmaz, amely felér egy fél ebéd energiatartalmával. Ld még: *En szépecskén reggeliztem / Tejet és kenyeret ettem /*

Egy átlagember napi kalóriaszükséglete 1500–2000 kcal, azaz egyszeri fél liter tej megivásával annak negyedét fedezi. Tehát, ha azok a bizonyos „szegény népek” mondjuk megittak naponta háromszor fél liter tejet, akkor nemcsak a kiszáradást, de az éhhalált is könnyedén elkerülték, főleg ha még ettek is mellé valamicskét. S akkor még nem is beszéltünk élettanilag óriási fontosságú vitamin- (A, B1, B2, B12, D), kalcium- magnézium- és káliumtartalmáról. Utóbbiak erősítik a csontokat ill. a szívet védik. Nem véletlen, hogy Fehérlófia és Héraklész is a tejtől nyerte hatalmas erejét. Nyilván, a nagy erőhöz, erős izomzathoz erős csontozat is kell. A tejben lévő kalcium és magnézium a csontozat fejlődését, növelését és erősítését szolgálja. Tehát nagyonis igaz a mesék állítása, hogy aki sok tejet iszik, az erősebb lesz.

Megjegyzem, a D-vitamin képződéséhez nem feltétlenül kell közvetlen napfény. A szórt napfény is előidézi provitaminjának átalakulását, ahogy az ember lebarnul szórt napfényben (árnyékban) is, csak lassabban, hosszabb idő alatt. S az északi népek igen sokat tartózkodtak a szabadban. (Arcbőrük ennek megfelelően elég barna is.) Így a tej D-vitaminja jelentős mértékben hasznosult náluk is. (Az északi népek sohasem voltak angolkórosak.)

Itt az evolúció nem „megkerült egy problémát”, hanem követett és megoldott. S nem egy társadalmi jelenséget oldott meg, hanem egy élettant. A tejivó népek őseinek szervezete nem leküzdött valamit, hanem egy – csecsemőkorban mindenkiben meglévő képességet, a tejcukor emésztésének képességét prolongálta a felnőttkorra. Ez nem egy új képesség kifejlődése, hanem egy meglévőnek a felébresztése és ébrentartása. Ez lehet az oka annak, hogy erre jóval rövidebb evolúciós idő is elegendő volt.

Megjegyzendő, hogy az evolúció fő jellemzője és mozgatórugója nem a „túlélésért folyó verseny a fajtársak rovására”, ahogy vélte Darwin [6] – tévesen –, hanem az adott teljes környezethez való alkalmazkodás.

Az élet kialakulására és változásaira inkább az alábbi két axiómát lehet felállítani:

- 1) A lények minden tulajdonsága, jellegzetessége két részből tevődik össze: **öröklött és szerzett** tulajdonságok.
- 2) A **szerzett** tulajdonságok is továbböröklődnek.

E két sarktétele, alapigazságon alapszik a lényfajok alkalmazkodóképessége. Egy adott vagy megváltozott környezethez az egyed alkalmazkodni igyekszik. Megváltoztatja bizonyos „szokásait”. Egyes folyamatai erősödnek, erőteljesebbé, némely funkciók fontosabbakká, gyakoribbá válnak. Más folyamatai gyengülnek, lassulnak, bizonyos funkciók használata ritkul. Ennek „lenyomata” keletkezik a génekben is. Azután a megváltozott egyed megváltozott géneket ad át utódainak, s az már jobb helyzetből kezdheti, (a faj számára) folytathatja a további alkalmazkodást és így tovább. Ez az alapja a fajok kialakulásának, differenciálódásának is. Az eltérő feltételek és környezet, különböző válaszokat és megoldásokat, s különböző lényfajokat eredményeztek.

E két axiómán alapszik az a tény is, hogy az utódnemzés szempontjából előnyös, hogy „a nő legyen minél fiatalabb, a férfi legyen minél idősebb” [Czeizel E.] Persze bizonyos határokon belül. Ugyanis a nők (az emlősösök nőstényei is) már megszületésükkor rendelkeznek az összes petéjükkel és nem keletkezik új pete életük során. A férfiaknál éppen ellenkezőleg, egész életük alatt termelődik (keletkezik, születik) az átörökítő mag. Így szerzett tulajdonságaiknak újra és újra lenyomata keletkezik az új mag génjeiben. Azaz az idősebb hímek több szerzett tulajdonságot tudnak átörökíteni. Így a születendő magzatok felvértezettebbek a korabeli környezeti hatásokkal szemben. Gyorsabban alkalmazkodnak a születéskori hirtelen környezetváltozáshoz. Mellesleg ezt őseink is tudták. Régi öregek mondogatták, hogy házastársak között 10–16 év korkülönbség a jó. Ezt is elfeledtük. Alkalmazni pedig végképp. Meglehet, ez is belejátszik az ember korcsulásába, legalábbis abba, hogy a mai csecsemők induláskor nagyobb gondoskodást igényelnek, hogy átvészeljék a kezdeti megpróbáltatásokat, amelyek súlycsökkenésben is megnyilvánulnak. A vadon élő állatoknál nagy valószínűséggel ez igen ritkán fordul elő. (Ld még: Utószó 3.)

Bármely faj környezetéhez nemcsak a vele együttműködő és őt fenntartó, erősítő más lények (növények, állatok) tartoznak, hanem az ellene működőek is. S a kiválasztódás (a „szelekció”) nem a fajtársak rovására történik, s nem is a fajtársakkal történő versenyben dől el, hanem az összes környezeti tényezőhöz való alkalmazkodásban. Azaz pl amelyik gyorsabb és el tud futni a ragadozó elől, vagy amelyik ügyesebb az elrejtőzésben, vagy az élesebb hallású, amely hamarabb észreveszi a ragadozót, stb – azok érik el a nemzőképes kort, ezeknek lesz esélye az utódnemzésre, s ezzel a kiválasztódásra. Aztán ezek utódai is gyorsabbak, ügyesebbek és élesebb hallásúak stb lesznek. Még sok más környezeti feltételhez is alkalmazkodniuk kellett életük fenntartása érdekében. Megkeresni, megszerezni az eledelt, védekezni az időjárás viszontagságai ellen, stb. Ezekhez is képességek kellenek, ezek is továbböröklődnek és egyre jobban kifejlődtek.

Tulajdonképpen Darwin alapozása azért hamis, mert az azonos fajú állatok döntő többségükben együttműködők vagy együttélők, de amelyek nem, azok is semlegesek. A kannibalizmus igen ritka az

állatok világában. (S ott is esetleges, nem kizárólagos, hiszen az a faj kipusztulását eredményezné.) Tehát fajtársakhoz csak igen kismértékben kellett alkalmazkodniuk. Nem a fajtársakhoz való alkalmazkodás vagy velük való verseny alapján választódnak ki az életképesebbek, nem ez az alapja a természetes kiválasztódásnak. Sokkal inkább a teljes környezethez való alkalmazkodás. A teljes környezetből éppenhogy fajtársaikhoz kell a legkevésbé alkalmazkodniuk! (Sem a feketerigó, sem a kobra, sem a delfin stb nem zavarja el fajtársait a táplálékforrástól, sőt még más fajokat is enni hagynak.) Minden élőlény elszaporodásának a környezet és más lényfajok szabnak határt. Egyrészt úgy, mint a rendelkezésre álló és elérhető (megfogható) táplálék mennyisége. Másrészt úgy is mint, mint ő maga táplálékkul szolgál más fajok számára (ez is kordában tartja elszaporodását). Ez a biológiai egyensúlyban jut kifejezésre.

Valóban a természetes kiválasztódás az alapja a lények kialakulásának és fejlődésének.. De ennek okait Darwin tévesen látta. Ennek magyarázatára Darwin az egyre torzuló emberi társadalmat vetítette vissza az élővilágra. Ezt igazolja az is, hogy elméletéhez a döntő lökést emberi társadalomról szóló írás adta. Nevezetesen Thomas Malthus-nak az emberi népesedésről szóló dolgozata. (Essay on the Principle of Population) Ebből vont le azt a téves megállapítást, mely szerint *a népesség szaporodásának nyomása, az egyazon faj egyedei közötti harc a túlélésért és harc a szaporodás lehetőségéért* – adja a kiválasztódás összetevőit és az evolúció alapjait.

Azonban éppen ellenkezőleg áll a dolog, ugyanis az élőlényeknek a legnagyobb harcot az élelem megszerzéséért és a természetes „ellenségüktől” való megmenekülésük érdekében kell folytatniuk, azaz mindkettőt éppenhogy más fajokkal szemben. S legkiválóbb képességeiknek ezek érdekében kellett kifejlődniük. S ezen képességeket kell nap mint nap mozgósítaniuk, azaz ezek egyben a leggyakoribb tevékenységeik. Mivel a legtöbbet gyakorolt képességek fejlődnek (és aztán öröklődnek), így fejlődésüknek ez a két dolog a fő mozgató rugója. A harmadik (valójában első) legfőbb tényező az evolúcióban az éghajlathoz és a földrajzi környezethez, terephez (erdő, mező, folyó, tó, mocsár, tenger, jégmező, hegy stb) való alkalmazkodás. A „fajtársakkal folytatott harc”, a fajtársakhoz való alkalmazkodás nem válthatta ki sem a halak uszonyának, sem a madarak szárnyának, sem a kenguru erszényének kialakulását, kifejlődését. S még sokáig folytathatnánk.

A lényeket az alkalmazkodásra és a fennmaradásra az életösztön, a létfenntartó ösztön, szaporodásra pedig a fajfenntartó ösztön hajtja, ösztökéli.

A „szexuális szelekció”, a „harc a szaporodás lehetőségéért” hatása lényegesen kisebb, mint a fentemlítt három fő tényezőé. Ez a hímek elrettentő készségének, harckészségének (a fiókák és a nőtény megvédése érdekében) és életrevalóságának demonstrálásán alapszik. A hím állatok elrettentő képessége főleg abban áll, hogy nagyobbak, borzalmasabbnak, szörnyűbbnek mutatják magukat. Felfújják, felborzolják magukat vagy kifejlődött nekik valami szörnyűségük [ször-nyűségük] (a himoroszlán sörénye is ezt a célt szolgálja) vagy ijesztő, fenyegető színük vagy alakjuk. Az afrikai benszülött fiúcska is tudja, hogy ha a feje tetejére helyez és kezével megtart egy félméteres fadarabot, akkor magasabbnak és ágaskodónak, felmeresztettnek, fenyegetőnek látszik, s a hiéna nem meri megtámadni. (Ld Utószó 4.) A Darwinon is kifogó páva (amit ezért nagyon utált) sem kivétel. Ugyanis a hím pávának normálisan ugyanúgy hátrafelé összesimulnak a tollai, mint a nőténynek és ez nem zavarja sem a mindennapokban, sem a menekülésben. S nem is a menekülés a fő védekező fegyvere! Ugyanis tollait felmeresztve ötször akkorának látszik és igen ijesztő. Még „mereven néző” ijesztő szemek is kirajzolódnak felmeresztett tollazatán, ami tovább fokozza ezt a hatást. Gondoljunk csak a nagy pápaszemes lepkére, ez még emberre is ijesztő pszichikai hatással van. Nem merünk nyúlni egy ilyen lepke felé, legalábbis félve. Tehát a páva tollai nem felesleges dolgok és nemcsak a párosodásnál van jelentősége (ahogy Darwin beállította) Az elijesztés, az elrettentés is egy fontos és gyakori védekezési módszer az állatvilágban. (De még a növényvilágban is előfordul. Ld pl sáángomba. Elvágva vagy letörve a húsa ijesztő színváltozásokat mutat, méghozzá igen gyorsan) A hímek harca messze többségében jelképes, nem megy életre-halálra. Így nem is olyan biztos és nem is annyira lényeges, hogy a minden paraméterben jobb hím párosodjon. Nem is tudják ezt az állatok pontosan felmérni. A nőtény megelégszik azzal, hogy amelyik jobban akarja, azaz amelyiknek nagyobb a harci kedve és az elevevése vagy amelyik nagyobbak, rettentőbbnek, „férriasabbnak” tűnik, amelyik nagyobb hatást, benyomást tesz rá, azzal párosodik. Vagy a vetélytárs ismeri el ezt és elkullog. Tehát a szexuális szelekció, bár létezik, hatása kicsi az evolúcióra. A páva példájával együtt – ez is cáfolja a Darwin-féle szelekciót. A létfenntartó-képesség kifejlődése, erősödése sokkal fontosabb, hiszen ennek hiányában vagy elégtelen voltában el sem jutnak a „párosodás lehetőségéhez”.

A létfenntartási képesség nem más, mint az élelemszerzés érdekében és a környezet viszonyaitól (a beletartozó természetes ellenséggel vagy ellenségekkel) szemben kifejlődött képességek. Magyarán, amelyik állat eljutott oda, hogy párosodni akar, az már eléggé életképes, az már képes volt fenntartani magát, azaz képes volt élelmet szerezni és képes volt megvédeni magát. Így utódainak – örökölve az ő tulajdonságait – hasonló esélye lesz a párosodásig eljutni. Tehát majdnem mindegy, hogy melyik hímrel párosodik egy nőstény, ha több vehemens jelentkező is akad. Ez a szelekció csak azt zárja ki, hogy beteg, gyenge vagy túl fiatal hím nemző lehessen, hogy eleve életképtelen vagy rosszabb életképességgel induló utód ne születhessen.

Egy sereg állatfajnál eleve a legidősebb hím a nemző. Ennek oka, éppen a „férfi legyen minél öregebb”. Igen, de nem korlátlanul. A fiatal hímek újra és újra próbára teszik, s minden falkahím életében eljön a pillanat, amikor neki kell félreállnia, mert már nem elég meggyőző a mutatója vagy nem tudja elkergetni, elijeszteni, elugrasztani a fiatalabbat. (A falkahímségből eredhet a férfiak poligám természete.)

Lényegében az emberi társadalom működése és viszonyai nem alkalmazhatók, nem érvényesek az élőlények világára. A darwinizmus a kialakult torz társadalom, a kapitalizmus „természetességét” akarta ezzel „igazolni”. („Természetes”, hogy az ember más emberek rovására, kárára él, marad fenn sőt „felülkerekedik”, a „túlélésért folytatott küzdelemben”, mert lám az állatok is.) Így a darwinizmus maga a „szociáldarwinizmus”. A „túlélés” is hamis sztereotípiája. Ugyanis a „túlélés” az állat életének csak ritka pillanatait jellemzi, hiszen élete túlnyomó részében megél dolgokat – élelmet szerez, fiókat nemz, nevel, stb. Ahogy az ember sem „túlél”, hanem megéli, leéli életét.

Sok más „terminológiát” (hamis címkézést) és megállapításokat is láthatunk, hallhatunk, amelyek aztán sztereotíp „igazságokká” merevednek. Ilyen „az oroszán az állatok királya”; „gyilkos” bálna; „nincs az ember az étlapján”; vmely állat „ural” vmit/vkiket, vagy vmelyik „felülkerekedik” más állatokon; vagy az óceánokon „domináns”; stb. Semelyik ragadozó nem gyilkos, semelyik állat nem kerekedik felül más állatokon, s nem visel háborút [„Rovarok háborúja”, Állati bolygó (tv-műsor)] stb, ezek emberi kategóriák, s nem vetíthetők vissza az állatokra. Ilyen hamis sztereotípiája a „területvédelem” is. (Pl az ikrákat vagy porontyait védő, őrző hal nem a területét védi, legfeljebb a fészket, de azt is csak akkor, ha vannak benne porontyok vagy ikrák)

A tudományokban sajnos elég sok ilyen dolog van, melyek gyökerei, alapozása sántít, hamis. Úgy tűnik az gyökerek mellőzése, kivágása más dolgokra is rányomja bélyegét, nemcsak a nyelvre és a történelemre.

Vissza a tejiváshoz. Bármely nép nem azért vált képpé a tejivásra, mert ez segítette őket „más embereken való felülkerekedésben”, azaz „darwinizmusban”, hanem közvetlenül – éhségük, szomszédjuk csillapítása révén – segítette őket a fennmaradásban, a létezésben. Mint láttuk az állatok nem saját fajtársaik rovására vagy „kárára”[7], hanem éppen más fajok rovására maradnak fenn, tartják fenn létüket. De nem kipusztításukra törve, mert akkor holnap nem maradna mit enniük. A házasítás szükségleténél tette a vadászatot, azaz más szabad fajok rovására történő létet.

A vadászat az ember esetében – házasítás nélkül – az állatok kipusztulását eredményezte volna. S végül az ember kihalását is. Ezért óriási a házasítás jelentősége. Ezért szent állat a tehén.

Ez fejeződik ki őseink és az ősi népek nagy élettiszteletében is. Ezért bántak takarékosan az étellel is. Tudták, hogy minden eledelünk előből ered. Magát a búzát „élet”-nek nevezték. Az étel pocsékolása nagy tisztetlenség az étellel szemben. (Ma az élet tisztelete is látszólagos, annak kinyilatkoztatását értik alatta és nem az élet tényleges tiszteletét, megbecsülését.)

Ez fejeződik ki abban is, hogy a régi népek Észak-Ázsiában, Szibériában még a múlt században is szertartást ültet az elejtett állat mellett, hogy kiengeszteljék a lelkét. Erre utal az is, hogy az újabb kutatások szerint még a régi vadászból élő népek is többségében növényi eredetű ételeket ettek; vagyis akikről azt gondoltuk, hogy vadászból éltek, azok is valójában ritkán vadásztak. Sőt az egész emberiség inkább növényevő volt!

A növényeket természetüknél fogva egyre kevésbé érezte „igazi élőnek” az emberiség. Már az ókori egyiptomiak is – az ember mellett – csak az állatokat tartották lelkes lénynek. Mára egyenesen tagadjuk (tévesen), hogy a növényeknek lelkük lenne. (Ld ehhez: Utószó 5.)

Végül, ez megjelenik a Dozmati regösében is: Előrebocsátandó, hogy időtlen időkbeli történetek emlékéiről, nyomáról van szó. Ez szájrul szájra maradt fenn, s régi jelképekben elbeszélte volna miatt nem könnyű megfejteni.

*Ahol keletkezik
Egy ékes nagy út;
Amellett keletkezik
Egy halastó-állás.
Haj, regő, rejtem;
Regő, rejtem!*

Az ékes nagy út a Tejút. A halastó-állás a Hold.

*Azt is felfogá
Az apró sárocška.
Arra is rászokik
Csodafiú szarvas.
Haj, regő, rejtem;
Regő, rejtem!*

A Csodaszarvas a magyar mitológia Élő-istenének jelképe. Aki az Élővilág istene, aki inkább az állatok istene, míg Nagyboldogasszony, a Földistennő inkább a növényvilágé. (Mj: A magyar mitológiában NBA áll a fő helyen. Ez is arra utal, hogy őseink inkább földművesek voltak, mint pásztorok) Az ember gyakran nevezte magát sárból eredőnek, sárból lévőnek. Ezzel esendő, mulékony voltát is kifejezte. Az emberhez odaszokott a szarvas, aki azért Csodaszarvas, mert engedelmeskedik az embernek, s főleg azért, mert eddig Isten gyermeke (fia, cselédje) volt és csoda, hogy most már az emberé is.

*Noha kimennél,
Uram, Szent István király,
Vadászni, madarászni;
De ha nem találnál
Sem vadat, sem madarat,
Hanem csak találnál
Csodafiú szarvast.
Haj, regő, rejtem;
Regő, rejtem!*

Ha a vadásatról üres kézzel jönnél haza, akkor csak csoda-cseléd/szolgád találnád.

*Ne siess, ne siess,
Uram, Szent István király,
Az én halálomra!
Én sem vagyok
Vadlövő vadad,
Hanem én is vagyok
Az Atyaistentől Hozzád követ.
Haj, regő, rejtem;
Regő, rejtem!*

Kíméld szolgád életet, ne siess azzal, hogy engem magam áldozol fel ételed gyanánt. (Miután nem találtál vadat, madarat) Azaz takarékoskodj az élővel, az étellel. Vedd inkább hasznomat. Ha élek, tovább tudok neked szolgálni. Én már nem vagyok az, akire vadászni szoktál, s akit elejteni szoktál, hanem engem az isten küldött hozzád (a te segítségére).

Mj: vadlövő vadad = utánajárva, üldözve, követve lőtt/lelt vadad

A híres következő versszak azt (is) mondja, hogy a Mindenség, az Ég jelei vannak rajtam és ezek is azt mutatják, hogy az isten küldötte vagyok. (Ld még Utószó 6.)

*Homlokomon vagyok
Fölkelő fényes nap;
Oldalamon vagyok
Árdeli szép hold;
Jobb vesémen vannak
Az égi csillagok.
Haj, regő, rejttem;
Regő, rejttem!*

*Szarvam vagyok:
Ezer vagyok!
Szarvam hegyin vannak
Száz ezer sövények.
Gyulaszlan gyulasznak
Oltatlan alusznak.
Haj, regő, rejttem;
Regő, rejttem!*

[Gyújtás nélkül (azaz maguktól) gyúlnak,]
[s maguktól kialszanak]

Ez a versszak azt mondja, hogy ezer (igen sok) ágam, száram (hajtásom, sarjam) van! A szarvas agancsa életfa jelkép is. (Ld még Utószó 7.). Melyek „hegyéből” még ennél is több csillag (lélek) gyúlhat. Ősrégi dolog, hogy az ember lelke a csillagokból ered és oda is tér vissza. (Görög mitológiai hősök is haláluk után csillagokká, csillagképekké váltak.) Az emberi lelkek sokasodása vált lehetségessé a háziasítással. S állati lelkek sokasodása is, megkímélésük folytán. A vadászat megszűnése, csökkenése miatt. (Az volna szép, ha minden emberi lélek is oltatlan aludna. Azaz csak Isten által. S nemcsak a viszonylag ritka egyszeri kioltásra, de az egész élten át elszenvetett lassú fényoltásra és tűzhamvasztásra is gondoljunk.) Ma a lelkek még nagyjából gyújtatlan gyulladnak, (bár a génpiszkálás ebbe is beleszámíthat), de már nem oltatlan alusznak. Az ősi időkben a lelkeket szikrához, lánghoz, fényhez hasonlították. *Kialudt élete lángja. Kihunyt benne a szikra. Egy szikra élet sem maradt benne. A magban életszikra van.* „Férfi erő s lelkes szikra feszíti erét” (Berzsenyi) Hogy itt bizonyosan a háziasításról van szó, nézzünk egy másik változatot. Ebben mintegy magyarázzák, hogy az egész miről szól. Ld az aláhúzott sorokat:

*Ne fuss, ne szaladj,
Szent István királyunk!
Mi sem vagyunk ördögök,
Hanem a te szolgáid.
Haj regő rajta,
Azt is megengedte
A nagy uristen!*

*Kelj föl, gazda, kelj föl!
Szállott isten házádra
Sereg angyalával,
Vetett asztalával,
Tele poharával.
Haj regő rajta,
Azt is megengedte
A nagy uristen!*

A *sereg angyal* (sereg lélek) jelképesen nem más, mint a sok és sokféle háziállat. A *vetett asztal* és a *tele pohár* a bőségre utal. A bőséget a gazda éppen isten „sereg angyalainak”, azaz a háziállatoknak köszönheti. Isten bősége szállott a házádra, azaz isten adta az embernek a háziállatokat. Isten megengedte, hogy úgy bánjon velük ahogy az isten a vadon élő állatokkal, s Isten helyett döntsön életükről. Az angyalok (aggelosz – küldött, követ) eredetileg az élők lelkei. Az ősi vallások szerint a lelkeket az Ég küldi, azok az isten küldöttei. S a lelkek oda is térnek vissza, az Égbe, Istenhez. A lélek (az angyal) visszatéréséhez: *...kiragadtatott e hitvány világból és az angyalok közé került.* A Csodaszarvas is isten által az ember számára küldött lélek. A Csodaszarvas az állatok lelkét jelképezi.

*Emitt keletkezik
Egy fekete pázsit,
Abban legelészget
Csudafü-szarvas
Csudafü-szarvasnak
Ezer ága-boga,
Ezer misegyertya
Gyújtatlan gyulladjék,
Ojtatlan aludjék.
Haj regő rajta,
Azt is megengedte
A nagy uristen!*

A fekete pázsit a fekete égbolt, de az ember legelőjét is jelképezi. Érdemes megfigyelni, hogy itt nem megállapítás van, azaz nem *gyújtatlan gyulladnak*, hanem kívánság, felszólítás – *gyújtatlan gyulladjék!* Azaz itt már nem a csillagokról van szó, hanem ténylegesen arról, amit az előző változatban a csillagok jelképeztek, azaz (az állati) lelkekről.

*Adjon az uristen
Ennek a gazdának
Egy kis ólat, egy nagy disznót,
Alá meg száz malacot.
Az egyikből kifusson,
A másikba befusson.
Haj regő rajta,
Azt is megengedte
A nagy uristen!*

Az egyikből kifusson, a másikba befusson – Egyet áldozzon fel, de egyet fialtasson és neveljen fel. Egy feláldoztatik, de egy születik is. Maga az élet is ilyen, egyikből kifut, másikba befut. Magyarán, csak annyit áldozzon fel, amennyit szaporítani és felnevelni is tud. Takarékoskodjon az étellel. (Vö: Ne fuss, ne szaladj... , Ne siess halálomra...) Azaz nem szabad elsietni a háziállatok feláldozását, mert azok élve is nagy szolgálatokat tesznek neked.

Ez nem más, mint a biológiai egyensúlynak az ősi „emberistenek” általi megvalósítása! Gyönyörű példája annak, hogy ősünk az életet nemcsak tisztelték, de annak fennmaradását is szolgálták. Az emberi életet és minden más életet is.

A mai ember az őskori embereknek köszönheti pusztá létét is. A házasítás óriási jelentőségű, máig ható és mindaddig ható míg ember az ember.

Az ős- és ókori emberek nagy dolgokat alkottak és mégis sokkal szerényebbek voltak, mint mi.

A dolgokat az istenek adták nekik, legfeljebb ellesték, esetleg ellopták az istenektől (pl. a tüzet), vagy megengedte nekik a nagy úristen, hogy hozzá hasonlatosan cselekedjenek. Hogy nekik is legyen nyájuk (sereg angyaluk, lelkes lényük), akár az istennek. Sőt, azokat maga az isten adta nekik. Végül is igaz, a Mindenség és a Természetisten adta az élet, az életet. A Csodaszarvas a (Természet)isten küldötte, követe, mint ahogy Turul a (Nap)isten küldötte. Mindkettő lélek és az ősi magyar vallás angyalai. Mindkettőt az ember segítségére küldte az isten. A Csodaszarvas segítséget hoz az állatvilágból, a Turul (a fény) pedig – mint a Földanya, a NBA megtermékenyítője – segítséget hoz a növényvilág által. A Turul a napfény jelképe. Azaz a növényeket, a termést érlelő, megtermékenyítő napfényé. Ebből az is látszik, hogy a lelkeket hasonlatosnak tartották a fényhez. Azaz a lélek az Ég küldötte és oda sugárzik, tér vissza. (Ld még Utószó 8.) Ezért van az angyaloknak szárnyuk, ahogy a napisten küldöttjének a fénynek is. Ld: *Kiszállt belőle a lélek*. Mellesleg, a régi állatáldozatok (az állat egy részének felküldése hálából az isteneknek füst alakjában) is erre utalnak. Úgy tartották, hogy az istenek küldték a háziállatokat az ember számára. S az ember hálája jeléül küld belőle nekik. S minden egyes levágott állatot (mert élő!) áldozatnak tartottak. Így is beszéltek róla.

Gazdát és gazdaasszony lányát regölni, továbbá fiút és leányt egymásnak regölni, az nem más, mint . áldást (adást) kívánni: Adja az isten, hogy a gazda gazdája legyen házának (és állatainak! „egyikből

kifusson, másikba befusson”), adja az isten a háziállatok szaporodását („száz malacot”), adjon az isten gyermekáldást az összereregölt pároknak. Ezek köszöntő jelleget is adnak a regölésnek és szervesen összefüggenek a korábbiakkal.

*Regülök gazdát, gazdaasszony lányát.
Hej regülejtem, regülejtem.*

*Hej, már kit adjunk?
Lacikának adjuk,
Király Ilust adjuk.
Haj, regö, rejtem;
Regö, rejtem!*

Maga a Dozmati regölés abból áll (ma is), hogy a legények házról házra járva bőséget kívánó énekkel köszöntik a ház lakóit. (Bőséget jelent a gyermekáldás és az állatszaporulat)

Azt kell mondjuk, hogy a Dozmati regösének az emberiség egyetlen fennmaradt emléke, nyoma a házasításról. Ez szájról szájra és változva, különféle formákban megfogalmazva maradt fenn. Valószínű, hogy elbeszélés alakjában keletkezett, s az idők folyamán megfogalmazása is változott, s jelképeessége is kialakult. Ez – többek között – bizonyíték arra is, hogy igenis fennmaradhat több ezer éves közösségi („kollektív”) emlékezet és hagyomány.

A regösénekekben egyértelműen első István királyunk a megszólított és nem a kereszténység István vértanúja (kb i.u. 1–37 között élt). Egyrészt István vértanú nem volt király, s nem itt élt. Másrészt, István vértanú a diakónusok, az oltárszolgák, a kőművesek, az ékszerdoboz-készítők, a lovak, a fejfájás és Szerbia védőszentje. Valószínűleg azért lett a kőművesek patrónusa, mert megkövezték. (Azért kövezték meg, mert kitartott Jézus istenvolta mellett.) Ezek is azt mutatják, hogy a vértanúnak nincs köze sem a házasításhoz, sem a bőséghöz, a bőségkívánathoz.

A Dozmati regösének hozzákötése István vértanúhoz azon az alapon történt, hogy az egyház ugyanazon a napon (karácsony másnapján) ünnepli, mint amely napon a regölés történik. Ennyi elegendő volt a „történettudománynak”, hogy a regösének kapcsán összemossa István vértanút István királlyal, s hogy „pogány és keresztény elemek vegyülékének” nevezze a regöséneket.

A korábban elmondottakon túl azért István királyt szólítja meg a rege, mert éppen ő volt az aki durván szakított a bölcs ősi hagyományokkal és igen sok természetellenes dolgot vezetett be. Hagyta (sőt elrendelte!), hogy ősrégi korokból fennmaradt írásokat elégessenek. Minden bizonnyal óriási jelentőségű és értékű szellemi örökséget tettek semmivé. Továbbá szabad magyarokat, saját népét rabszolgasorba vetette és még az állatnál is rosszabbul bánt velük. S hagyta, hogy ugyanezt tegyék velük idegen (germán) urak, papok is. Csak egyet „törvényei” közül: Megtiltotta a rabszolgák uraik akarata ellenére való felszabadítását. (Ezzel lehetetlenné tette felszabadításukat, s örökös alávetettségbe, jobbágyi sorba taszította őket.) Nézzük csak még egyszer!

*Ne fuss, ne szaladj,
Szent István királyunk!
Mi sem vagyunk ördögök,
Hanem a te szolgáid.*

A párhuzam nyilvánvaló: király se bánjon szolgálóival (lelkei seregével) rosszul, különösen úgy ne, mintha azok ördögök lennének. Mi sem vagyunk ördögök – mert még az állatok sem azok. Ezért lett éppen István király a regösének megszólítottja. Ez egyben tükröz, hogy milyenek voltak István király cselekedetei és hogy vélekedtek róla. Ugyanis István király nem bánt gazdaként nyájával.

Az alábbi kifejezések is őseink valódi élettiszteletét tükrözik:

borjunyúzó kiskedden vagy borjunyúzó pénteken = sohanapján [8]

Magyarán, őseink borjút sohasem áldoztak fel ételük számára! Nem siettek a halálára, hiszen felnőve sokkal több dologban és jobban volt szolgálatukra: Tejet ad, igát húz, trágyát ad (amely bő termést eredményez), végül később feláldozva több élelem is lesz belőle. Az tovább kitart, így a többi marha élete is tovább tart. Vagyis takarékosan bántak az étellel. Régen faluhelyen soha sem találkozhattunk malac feláldozásával sem. (Az újévi malacevés van olyan barbár mint a bikaviadal vagy mint az angol

bánásmód a kergekóros marhákkal.).

disznótor

Ugyanazt a szót – tor – használták (de még ma is), mint amit az ember halálakor (halotti tor). Azaz valamikor őseink valóban tort tartottak a disznó körül. A szép szokás elmúlt, a kifejezés maradt, mint régi idők tanuja. (A *tor* gyök két alapértelme forgás, forgatás, körülvev és magasodás, magasra emelés, emelkedettség. A halottak kapcsán: felmagasztalás, égbemenesztés is. S hát a halottat körül is veszik szerettei.)

Idekivánczik kontrasztként egy óriási hazugság, mely egyben a mai beállítottságot is tükrözi. S főleg azt, hogy miképp állítanak be hamisan népeket barbárnak (meg nomádnak) és a barbárságot „természetesnek” és ősréginek. A lappok életét tanulmányozva találkoztam ezzel [9]:

A sarkvidéki népek a tarándszarvast már ősidők óta vadásszák. Az eszkimók még mindig az ősi vadászati módszert alkalmazzák, kihasználva a szarvasok gyenge látását. A szarvasok vonulási útvonalán ember formájú kötömböket állítanak fel, ezekkel a réneket zárt völgykatlanokba terelik, ahol az egész csordát lemészárolják. [Akkor mit ettek a következő évben, években?]

Először is, őskori népek sohasem vadásztak sem felhalmozásra, sem haszonszerzésre. (De még az ókori népek sem). Másodszor, a tarándszarvas látása kiváló:

Szemei nagyok... Társas állat és nagy csapatokban él. Gyorsan megy és fut, ügyes úszó, szaglása kitűnő, hallása és látása is éles. [1] Valójában ugyanolyan ritkán vágtak le egy-egy állatot, ahogy a régi parasztemberek egy-egy disznót. Évente egyszer vagy kétszer.

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a szarvasmarhát lappföld magasságában háziasították volna, hiszen ott meg sem él. Őse is mérsékelt égövi állat volt. S nem jelenti azt sem, hogy a tejivás szokása a lappoknál alakult volna ki először.

Rénszarvas fejése

Még egy lapp adalék a „fehér ember” sekélyes és torz gondolkodásáról.

A lappok haladásáért lelkesülő némely norvég papné fáradozása következtében a lappok is lassankint megtanulják a kenyérsütést. [10] Nos:

- 1) Minden élőlény, így az ember is olyan ételeket evett, melyek a környezetében megtalálhatók ill. olyanokat, amelyek ott megteremnek. Lappföldön a búza nem terem meg.
- 2) Nem kellett őket megtanítani a sütésre, mert egyrészt ők is ősidők óta ismerik a tüzet és ősidők óta sütnék is vele. „*Háját, jól megfüstölve, sütésnél használnak.*” Ezenkívül lepényfélét is sütnék, s bár ritkábban, de húst esznek sütvé is. Ha lett volna búzájuk, nyilván sütöttek volna kenyeret is.

Ráadásul a kenyérsütéshez szükséges lisztért cserébe több rénszarvast kell levágniuk, több halat kell kifogniuk. Mellesleg, a „haladás” rájuk erőltette a kávéivást is. Mivel kávé sem terem lappföldön, ez is további állatok feláldozásába kerül.

Mióta kávé isznak, a foguk is romlik a lappoknak. *A fogfájás náluk a kávé behozatala előtt ismeretlen volt. [10]* Mióta más ételeket is esznek romlott az általános egészségi állapotuk is. Nem olyan

kitartóak, gyengébbek is. Így szolgálja a „haladás” (mármint a fehér ember által csinált haladás) az életet (lelkeket). Láthatólag inkább az állatok kipusztítását és az ember romlását, pusztulását szolgálja.

Mellesleg, nagy romboló még a „tüzes víz” is. Ez sem terem meg lappföldön. A lappok azelőtt ugyanúgy nem ittak soha alkoholt, ahogy az észak-amerikai indiánok sem. A lappok szervezete nem bírja az alkoholt, ez tűnik ki a leírásokból. Nem tudom, mit csodálkoznak ezen. Nem szokta meg, nem alkalmazkodott hozzá a szervezetük, mert nem itták azelőtt. Nem véletlenül alakult ki a laestadiánus mozgalom a lappok körében, mely az alkohol tiltását tűzte ki egyik fő céljául. (Mj: A „tüzes víz” segítségével szándékosan gyengítették le az észak-amerikai indiánokat, a „művelt” európai hódítók, hogy könnyebben legyőzzék, alá vessék őket.)

Megjegyzendő, hogy eredetileg az alkoholt ugyanúgy nem itta az egész emberiség, ahogy a tejet sem. Következően, hozzászokott. Most kérdés, vajon melyikhez volt könnyebb hozzászoknia, alkalmazkodnia? A fennmaradását, életét, egészségét szolgáló tejhez vagy az egészségét gyengítő, pusztító alkoholhoz? Nyilvánvaló, hogy nem volt a tejivás olyan rettenetesen nagy különlegesség, mint amilyennek felfújják, s nem kellett hozzá olyan fenénagy evolúció.

Itt szemléletesen láthatjuk, hogy a különböző népek szervezete, a különböző környezethez és az abban található ennivalóhoz alkalmazkodott. Azokat szokta meg, akárcsak a marhát háziasító őseink szervezete a tejet. Nagyon úgy néz ki, ez belejátszik a modern kori emberiség betegességébe, korcsulásába, hogy szervezete nem tud alkalmazkodni a gyorsan változó eredetű eledelekhez, italokhoz. (A túl gyors környezeti változásokhoz. Ugyanis az élelem is a környezet részét képezi.)

Ezen leírásokból egyrészt – teljességgel alaptalanul – más népek lenézése látszik. S az, hogy más népekre ráerőltetjük saját szokásainkat, műveléseinket, kultúránkat. Még igen sok más, alapokat nélkülöző hamisságot láthatunk a lappokról szóló leírásokban (is). Hamis a nomádnak való beállításuk és az is, hogy kevés növényi eredetű ételt ettek volna.

Hasonlóan vélekedik a fehér ember gondolkodásáról senora Maria de la Cruz, tudós indián asszony is. Ő azok közé tartozik, akik a spanyol mellett megőrizték anyanyelvüket. Emellett angolul is megtanult. 1974-ban a CBC-nek adott interjújában a következőket mondta [11]:

Mint született indiánt és a mexikói kultúrák kutatóját engem az lelkesített az angol nyelv tanulásában, hogy ezen a világ minden csücskén beszélt nyelven végre képes leszek őseim kultúráját közzétenni és csodálatos filozófiájukkal a fehér ember sekélyes gondolkodásában új távlatokat nyitni.

(Biztosan nem rajta múltott.)

Utószó

1. A történet kicsit bővebben úgy szól, hogy Zeusz a tehénne változtatott Iót Hérának ajándékozta, aki Ió őrzését Argoszra bízta. (A görög mitológia felfogásának megfelelően ez azt jelenti, hogy az ember előtt az istenek ihatták a tejt, legalábbis Héra az isteni háziasszony és családja.) Fogságából való megszöktetése után bolyongott a világban az őt üldöző bölgölyök elől. Tehát hosszú útja előtt kóborolt. (Ez megfelel annak, hogy a háziasítás előtt a marha szabadon kószált, azaz vadon élt.) Kóborlása a Kaukázusban ért véget, ahol Prométheusz megnyugtatta. (Ez megfelel a háziasításnak.) Majd Prométheusz Egyiptomba küldi. Oda az említett országokon keresztül vándorolt. Ott Zeusz visszaváltoztatta emberré. Ez azt jelenti, hogy Ió Egyiptomban letelepedett (azaz meghonosodott). Férjhez is ment, s gyermekei is születtek. (azaz elszaporodott). Első gyermeke – még Zeustól – Epaphosz volt, aki nem más, mint az isteni Ápisz-bika.

Mint említettük emberek vitték, terelték a marhát Egyiptomba. Vajon milyen emberek? Nos, Virchow antropológiai kutatások alapján kiderítette, hogy az ókori egyiptomiak a kaukázusi fajhoz tartoznak és őshazájukat nem Afrikában kell keresnünk. Ősi időkben vándoroltak be a Nílus termékeny völgyébe.

Hogy ez a népvándorlás mikor és milyen körülmények között ment végbe nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy az ókori Egyiptom népessége semmiképpen sem rokon Afrika belsejének népeivel. [12] Az ókori Egyiptom lakói földműveléssel (melyhez igavonó állat kell!) foglalkoztak. Az ország gazdasága, jóléte a földművelésen és állattenyésztésen alapult. Ez a bevándorlás nyilván jóval a hikszooszok előtt történt. („történelem előtt”). Mellesleg, teljesen hasonlóan Hellász őslakói is északról érkeztek, s nem hasonlítottak a mai Görögország lakóihoz („szőke típusúak” voltak).

Ez nem jelenti azt, hogy éppen a Kaukázusból vándoroltak volna Egyiptom őslakói és onnan vitték magukkal a marhát. Azaz ebből nem következik, hogy a marha a Kaukázusból származna! A görög mitológia Prométheusz szerepe miatt indította a marhát a Kaukázusból. Egy római feliratos kővön a Kárpátok keleti részét Kaukázusnak nevezik és a szarmaták lakhelyének. [Ammianus Marcellinus XXXI. 4. 13.] S ez a Nesztor-krónikában is így van. Továbbá Erdély keleti részén volt egy Kaukaland (Küküllő). Ha még a korban későbbi rómaiak is így tudták, akkor a görögök pláne. Meglehet, Prométheusz a Kárpátokban volt leláncolva, s a marhát is itt vagy a Kárpát-medencében háziasították őseink.

Teljességgel kizárt, hogy a szürkemarhát Árpád korában vagy azt követőleg alakították volna ki itt a Kárpát-medencében. Ugyanis a szürke ősből marha mint az ókori egyiptomi. Minden egyiptomi marhaábrázoláson világosan látható, hogy az egyiptomi marha testalkata a mai marhákéhoz áll közelebb. Ez azt jelenti, hogy az ábrázolás idejét jóval megelőzően került Egyiptomba. A szürkét legalább 7 ezer éve tenyésztették ki a Kárpát-medencében, mégpedig az itt élő őslakosok. S az innen kirajzó népek vitték magukkal Kelet-Európába, s onnan jutott más tájakra (Görögországba, Egyiptomba, stb) Ebből kifolyólag Árpád népe is hozhatott magával szürkemarhákat, de azok semmiben sem különböztek azoktól, melyeket érkezésükkor itt láthattak, s melyeket az őslakók, majd a szkíták, jászok, szarmaták, hunok és az avarok is tenyésztettek. Megjegyzendő, hogy a hegyekben sokkal nehezebb a földművelés és a talaj sem nagyon alkalmas erre. Ezért is bizonyos, hogy a földművelést nem a szlávoktól tanultuk. Meg hát a szlávok még nem is léteztek, amikor a Kárpát-medencében és Kelet-Európában már (évezredekkel azelőtt) folyt a szántás-vetés.

Megjegyzendő, hogy Prométheusz (Előrelátó) nem azért nyugtatta meg Ió-t, mert előre látta, hogy Ió leszarmazottja Héraklész majd megszabadítja. (Graves szerint) [13] Hanem azért, mert Prométheusz előre látta, hogy az embereknek segíteni kell. Ezért „lopott” tüzet is az emberek számára. S előre látta, hogy Ió (a tehén) nagy segítségére lesz majd az embereknek (ahogy a tűz is) Ugyanis arra, hogy Héraklész megszületik jó sokat kellett várnia, hiszen Héraklész 12 generáció múlva született Ió-tól számítva. Ennyi idő még egy titánnak is sok, különösen, ha ez alatt még szenvednie is kell. S hát Ió érkezésekor már azt mondták Prométheuszra, hogy öreg titán. Meg aztán, Héraklész ha emlékezett is sokadik ükanyjára, nem hálából szabadította meg Prométheuszt, hanem azért mert már Zeusz is ezt akarta. Ugyanis Zeusz már bánta, sajnálta amit Prométheusszal tett.

Prométheusz azt is megmutatta az embereknek, hogyan járjanak el a háziállatok feláldozásakor. Úgy, hogy az isteneknek a hájat, csontokat és inakat áldozzák fel. Azóta ez az isteneknek járó rész. Ebből is látszik, hogy az ősi időkben a háziállatok feláldozása az isteneknek étel céljából történt. S az is, hogy az állati lelkek ősi tiszteletének nyoma valamelyest még a görögöknél is látható. Ez a mítosz része és nem mulatságos adoma, ahogy Graves beállítja. (A mítosz ezt úgy beszéli el, hogy Prométheusz becsapta, rászedte Zeuszt, s ezért választotta Zeusz hús helyett a csontokat, inakat. S ez Graves szerint nem más, mint mulatságos adoma). Érdemes még egyszer átgondolni: az isteneknek a hájat, a csontokat és az inakat. Ebben benne van egyrészt az, hogy az ember túl sok zsírt ne egyen. Másrészt – mivel mindezeket elégetve küldték fel az isteneknek – benne van a bomlás, a fertőzés elkerülése is. (Legalábbis a görög vagy még délibb tájakon). Mellesleg Prométheusz volt a legbölcsebb titán.

Megjegyzendő még, hogy a hellének idejében is világos-szürke marhák voltak Egyiptomban. Ugyanis a görög mítosz szerint, amikor Tüphón rohamra indult az Olümposz ellen (a Gigászok halálának megbosszulására), az istenek ijedtükben Egyiptomba menekültek és állatoknak álcázták magukat. Zeusz kosnak, Apollón hollónak, Dionüszosz kecskének, Héra fehér tehénnek (nyilván, hogy könnyen elvegyüljön az egyiptomi tehének között), Artemisz macskának, Aphrodité hálnak, stb.

A mítoszban – Hellász vonatkozásában is – több helyen fehér marhákról beszélnek. Néhányat:

- *Zeusz fehér bika alakjában ragadta el Európét.*
- *Poszeidón egy fehér bikát küldött a partra Thészeusznak.*
- *Szent fehér ökrök vontatták Héra papnőinek fogatát amikor szertartásra mentek.*
- *Minosz krétai király, Zeusz és Európe fia egy fehér bikát kért Poszeidóntól*
- *Apollónnak fehér tulok csordája volt.*

Azaz itt is a szürke vagy valamilyen szürke-rokon lehetett a szarvasmarha. Mj: A görögök megvetették a paraszti munkát, ezért műtárgyaikon növényeket, háziállatokat nem vagy csak igen ritkán ábrázoltak. (Már csak ezért sem lehetnek a Szkíta-kincsek „görögök által készíttetek”)

Az állatok tisztelete az ősök tiszteletének része. Ugyanis az ő- és ókori emberek nagyonis jól tudták, hogy az ember a természetből származik (Temetési búcsubeszédekben régen gyakori volt):

Testemet a földbe, anyámnak méhébe mindjárt berakjátok

Anyánk a Nagyboldogasszony, s az ő méhe a föld. Azaz egyik ősünk (anyánk) a Nagyboldogasszony, a természetistennő és földistennő. Másik ősünk (atyánk) az Ég, ahonnan lelkünk származik. Az ember az Ég és a Föld fia. Azaz az ember a Mindenség gyermeke, vagyis őseink istenének sarja. (Őseink pontosabban tudták, mint a mai tudomány.) A természet az anyaföld méhéből sarjad, melyet a atyaisten, a napisten termékenyít. Az ősök tiszteletéből ered több nép állatös tisztelete. Hamis az ismert jelző (totemisztikus) emlegetése velük kapcsolatban. Ez ugyanolyan hamis címkézés és leszűkítés, mint a „nomád népek”, „lovás népek”, „sztyeppei népek”, stb.

2. ... az első délkelet-európai tejivók joghurtot, vaját és sajtot állítottak elő, majd később friss tejet is fogyasztottak. [14]

Először is, nem Délkelet-Európában, hanem Középkelet-Európában házasították a szarvasmarhát. Másodsor, bizonyosan előbb ittak tejet, csak később jött a joghurt, vaj, sajt. Ugyanis ez olyan lenne, mintha először mustot és bort ittak volna, "majd később friss szőlőt is fogyasztottak" (volna).

3. Megjegyzendő, hogy igen régóta tudja az ember, hogy a tulajdonságok öröklődnek; mert milliószor tapasztalta. Láta, hogy a pöttyös állatoknak pöttyös, a csikos állatoknak csikos utódai születnek, a búzamagból búza lesz, a zabból meg zab stb. Meg hát ez a gyerek tiszta apja vagy inkább az anyjára ütött.

Továbbá a növénynevelés egyidős a növénytermesztéssel, tehát az ősember kiválogató munkájával kezdődött. [2] Az életerős vagy legtöbb termést adó növényeket szaporították tovább. Ebben is lényegében a természetet (a természetes kiválasztódást, a Természet-istent) utánózták. Így jártak el a háziállatok esetében is. S a „férfi legyen minél idősebb” elvét az állatokra is alkalmazták. A kakastól, az öreg bikáig hosszú ideig hagytak meg magnak hímeiket. Még sokáig sorolhatnánk.

(Bizonyosan jóval előbb termesztettek növényeket, mint házasítottak állatokat. Megfigyelték, hogy gyümölcsök evésekor elszórt magvakból nő ki a növény a földből.)

Megjegyzendő az is, hogy úgynevezett „véletlen mutáció” nem létezik. Legfeljebb nem tudjuk az okát. Ugyanis mindennek oka van. Azaz a lények tulajdonságai nem véletlenül alakulnak ki vagy változnak. Már csak azért sem létezik „véletlen mutáció”, mert maga a „véletlen” sem létezik!

Nézzük csak: Jancsi és Julcsa véletlenül találkoznak. Ez csak Jancsi és Julcsa számára véletlen. Egyikük sem vélte, gondolta, hogy találkoznak. Azonban, ha kívülről nézzük, akkor látjuk az okát, hogy miért találkoztak. Egyik ok: olyan pályán mozogtak amely pályák metszik egymást; másik ok olyankor indultak és olyan sebességgel mentek, hogy egyszerre értek a pályák metszéspontjába.

Nézzünk egy másik példát. Egy játékos felmarkol néhány dobókockát és egy játékasztalon elgurítja azokat. Véletlen, hogy milyen számokat fog dobni? Nem, csak kiszámíthatatlan. Egész pontosan, csak igen nehezen kiszámítható. Ugyanis ez nagyjából a következőktől függ. Egyrészt függ attól, hogyan markolta fel a kockákat. Melyik kocka mely részére kerül tenyerének és melyik felével milyen irányba fordulva helyezkedik el a tenyerében. Aztán függ attól, hogyan dob, milyen mozdulattal és honnan

dob. Azaz attól, hogy dobáskor melyik kocka mekkora kezdősebességgel és milyen irányba indul, s mekkora perdületet kap. Ettől függően melyik mikor ér asztalt, mekkora sebességgel, milyen szögben, milyen perdülettel. Tehát, hogy éppen azok a számok jöttek ki, annak oka a kockák megfogásának módja és a dobás módja (kezdőpontja, iránya, sebessége, perdítés nagysága, stb). A dolog azért fogadható el szerencsejátéknak, mert annak valószínűsége, hogy kétszer ugyanúgy markoljunk fel és ugyanúgy is gurítsuk, igen csekély. Annak valószínűsége is, hogy előre megfontolt, kiszámított mozdulatokkal adott számokat gurítsunk szinte nulla. Másképp a kockadobás eredménye nem véletlen, hanem (szinte) kiszámíthatatlan.

Ugyanígy a természetben is legtöbbször kiszámíthatatlan és kifürkészhetetlen, hogy egy génváltozásnak (génmutációnak) milyen okai voltak. Azok véletlennek látszanak, mert fogalmunk sincs róla, nem tudunk vélekedni róla. Nem láttuk milyen történések előzték meg azt a lény életében, ahogy Jancsi és Julcsa sem látták, hogy elindultak egymás felé. Ezért ez kiszámíthatatlan számunkra. A lények szervezetének életében nemcsak a jövőbe nem látunk, de a múltba sem.

4. Az afrikai fiúcska magaskodását és a him állatok szőre vagy tollai felmeresztésének fenyegető jellegét még ismerték az ókorban. S ezt az emberre is érvényesnek tartották.

anataszisz [ana-taszisz – feltátás];

magasbanyúlás, magasság; kar kinyújtása; fenyegetés; hajthatlanság;

anatatosz [ana-tatatosz – feltató]; fenyegető;

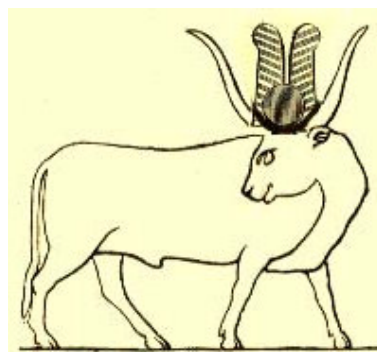
taszisz [tát]; kiterjedés; dagadás, feszülés;

Vannak állatok, melyek két lábra állnak, felágaskodnak, mások felfújják magukat. Majdnem mindegyikük teste feszült, ugrásra kész. S vannak melyek kifeszítik, nagyra tátják szájukat. Mindezekkel fenyegetnek, erőt mutatnak.

5. Magyar szólásokból, mondásokból [15]:

Fában is megvan a szokás. Fának is van szive.

6. A Csodaszarvas és Ápisz

Mindkét állat szarvai között a nap jele van. A jobboldali képen a szarvak között szárnyak jelképe látható. Ez itt is azt jelképezi, hogy a marha, azaz Ápisz a (nap)isten küldötte, követe. Ápisz nyilván az állatok háziasítása után keletkezett, míg a Csodaszarvas annak előtte. Az analógia nyilvánvaló, a Csodaszarvas Ápisz-bika előzménye. Ha hozzávesszük, hogy Ápisz szürkemarha volt, akkor ez azt jelenti, hogy Egyiptom őslakói a szkíta-hun népek ősei közül valók voltak. Akik a Kárpát-medence őshonos népeitől származtak. A Csodaszarvas abból a korból ered, amikor az ősi magyar egyistenhit, a Mindenség-vallás (univerzizmus) átalakult politeizmussá (Ég vagy Napisten, Nagyboldogasszony, Élő-isten) alakult. A fentiekből kifolyólag a magyar politeizmus kialakulása szarvasmarha háziasítása előtt történt.

Érdemes megfigyelni, hogy nemcsak Egyiptom őslakói származnak Észak-Euráziából. Ugyanis, a sumérek, a kínaiak és a görögök ősei – saját eredetmondáik szerint – északról érkeztek. Vagyis az összes nagy kultúra alapítói innen származnak.

Mj: Egyiptológusok szerint Ápisz – a Memphisz környékén főistennek számító Ptah megnyilvánulása és hírnöke (azaz küldötte) volt. Továbbá a fáraó jelképének tekintették, amely megtestesíti a királyság tulajdonságait. Mint tudjuk a fáraót is az Ég fiának, az Ég küldöttjének tekintették. Továbbá a fehér bika Buhisz, Ré jelke és követe. (Akárcsak a Csodaszarvas az atyaisten követe.)

Mj: A *fehérkarú és tehénszemű Héra*, mint égistennő, az „égi tehén” jelképe is volt. Ez azt jelenti, hogy Héra megfelel az egyiptomi Nut égistennőnek. Midőn Nut istennő Ré-t a Napistent a hátára vette, éggé változott. Mégpedig a Földisten fölé hajló hatalmas Égi Tehén alakjában, kinek tögyéből hull az áldás, s melynek oldalán vannak a csillagok. Itt is egyértelmű az analógia a Csodaszarvasal. Aláhúzendő, hogy az analógia jó, ugyanis az egyiptomiak igen sok isten esetében felcserélték a him és női jellegeket (Pl földisten és égistennő. Rendesen éppen fordítva: földistennő és égisten.) Így az égi állat nemét is felcserélték, a csodaszarvasból nőtény állat, tehén lett. Ez a jelenség főleg annak tudható be, hogy Egyiptom alapvetően terméketlen vidék (a sivatagi égövben van), ezért a női jelleghez kötődő életadás, táplálás és termékenység súlya és fontossága égien magas volt. Továbbá terméketlen földhöz (sivataghoz) nem kötődik nőiség.

7. A szarvas agancsát (ág → ágancs) nemcsak ágashogassága miatt tartották hasonlóknak az élőfához. Ugyanis az agancsot növekedése alatt egy dúsan erezett bőr (háncs) veszi körül, ezen keresztül jutnak a tápanyagok az agancs csúcsára és felületére, ahol a annak növekedése történik. Az agancs teljesen hasonlóan nő és vastagszik, mint a fa ágai és törzse. A fa törzsén és ágain levő kéreg és háncs megfelel a szarvas agancsán lévő bőrnek. A tápanyag és víz ebben szivárog felfelé a fa törzsén és ágain. Az agancsot a szarvasfélék évente levetik, majd újra növesztik. Ez megfelel az élő növények éves kihajtásának. Megjegyzendő, a szarv a *szár* szóból ered, ami kinyúlás, kieredés, kifolyás jelentésű. Így száru–szarv, száruas–szarvas. A szár szóból ered a *származik* is, mely éppen ered jelentésű. Ezért teljesen rendben van a dolog, ha a szarvasnak is szarvat mondunk és a marhának is. Mindkét állat szarva kinyúlás, kieredés. De a szarvas szarva még ágazik is, ezért jellemzőbb és találóbb, ha agancsot mondunk.

8. Egy régi székelő hőskölteményből [16]:

*Szépek légyenek álmai ott fenn,
Míg majd újra felébred a napban,
S viszszafelepi sugárin e földre.*

9. Először mindenképpen vadon élő állatot kellett, hogy megfogjanak és megfejjenek! Az őstulok háziasítása is pontosan így, csakis így kezdődhetett. Nyilván azóta iszik az ember tejet, amióta képes elfogni élve vadon élő emlős állatokat.

Miért lenne különlegesebb a szarvas teje, mint mondjuk a kecskéé vagy a bivalyé vagy akár a juhé? (Mindegyik kérődző!) Ráadásul a kecske vagy a juh sokkal kevésbé hasonlít a marhához, mint a szarvas! (Mj: Romulus és Remus farkastejen cseperedett. Pedig a farkas mégcsak nem is növényevő, nemhogy kérődző. S cicák és vadállatok árván maradt kölykei is megisszák a tehéntejet.)

A rénszarvas egyáltalán nem olyan különleges. S általában is a szarvasfélék sem merőben mások mint a tulkok. Azaz erősen rokonok. Ugyanis mind a szarvasfélék, mind a tulokfélék:

a gerincesek (Törzs), emlősök (Osztály), eleve szülő emlősök (Alosztály), méhlepényesek (Alosztály-ág), párosujjú patások (Rend), kérődzők (Alrend) közé tartoznak. Csak családban és alcsaládban különböznek. Családbani különbözőségüket szarvuk különbözősége adja ("szarvas szarv" ill tulkösszarv). Így oszlanak szarvasfélék családjára ill tulkösszarvúak családjára). Alcsaládbani különbözőségüket pedig a formájuk adja: egyik őzforma, a másik meg tulokforma.

E két különbözőség mindegyike erősen formális, azaz csak igen csekély hatással van vagy nincs hatással táplálkozásukra és életműködésükre.

Hogy a rénszarvas csak félig háziasított, nemcsak abban nyilvánul meg, hogy fejés után szabadon engedik (s többnyire nem is őrzik), hanem abban is, hogy fejéshez minden egyes állatot hosszú hurkos kötéllel kell megfogni és a fejés alatt kötve (fogva) kell tartani. (Ld a képet a rén fejéséről)

A dolog az alábbi történethez hasonlít. A legrégebbi lócsontokat emberi sírokban a Dnyeper középső folyásánál, Gyerejivkában találták (tehát szkíta-szarmata területen). S ezek i.e. 4500 körüliek. Először "házasított lovaknak hitték", aztán "rájöttek", hogy a csontok vadlovaktól származnak. S elvetették ezen leletek elsőbbségét. (S persze máshova tették a ló háziasításának helyét)

Azonban ez hibás következtetés, hamis érvelés: Ugyanis sehol sem temettek vadon élő állatokat emberi sírokba. Ha azok vadlovak csontjaival mutattak hasonlóságot, akkor ez mindössze annyit jelent, hogy a vadló háziasítása közbeni vagy a háziasítás elejéről származó leletről van szó. Nyilván, ekkor a lovagolható (betört vagy félig háziasított vagy nemrég háziasított) vadló alkata ilyen rövid idő alatt még mit sem változott.

Hasonlóan, nem kellett a tuloknak "már háziasítottaknak" lenni, hogy igyák a tejt (pont erre nagyon jó példa – sőt élő példa – a rénszarvas), ahogy a vadlovakon is már biztosan sokszor lovagoltak háziasítása előtt. S az is biztosan előfordulhatott – ők sem voltak csalahatatlank –, hogy többféle állatot is próbáltak háziasítani, de ezek közül csak a ma is létezők váltak be.

Megjegyzendő, hogy őseink szarvasa bizonyosan nem rénszarvas volt. Ugyanis a Csodaszarvason hold alakú folt és csillagfoltok voltak. A homlokán pedig vörösesbarna kerek napfolt. Ez a leírás nem illik a rénszarvasra, ez csak a mérsékelt égövi némely fajtára és az indiai pettyes szarvasra illik.

10. Akadós és igen nagy szarva miatt legkönnyebben a szarvast tudta befogni az ember. S aztán éppen az akadós szarvak miatt nem ezt háziasították, nem lett végleges háziállat. Megmaradt a háziasítás emlékének, jelképe. Juhász Ferenc *A szarvassá változott fiú kiáltozása a titkok kapujából* c. versében, ezt olvashatjuk:

*“... gubancos nagy szarvam nem férne a házadba,
temető-agancsom nem fér udvarodba,
az én lombos szarvam dübörgő világ-fa,
csillag a levele, tejút a mohája, ...”*

Ebben is érzékelhetjük, hogy a szarvas agancsát fához, életfához hasonlították. (lombos szarvam, csillag a levele) Mint láttuk az Utószó 5.-ben, a fa ágainak növekedése és a szarvas agancsainak növekedése élettanilag analóg módon történik.

Az ihletet a költőnek a Csodaszarvas, a Dozmati regösének és Bartók Cantata Profana-ja adta. Utóbbi a kolindáláshoz és a turka-járáshoz kapcsolódik. A kolindálás és a turkajárás lényegében a Dozmati regölés erdélyi megfelelői. Nemcsak azért, mert ezeket is karácsonykor járták, de ugyanúgy termékenységet, bőséget kívántak a ház népének. Az állati lelkekkel való takarékoskodásra utal, hogy mind Dozmati regösök, mind a kolindálók süteményt, tésztaféléket és nem húst kaptak. A madáralakú sütemény a „szárnyas lélek” jelképe lehetett. A rügyező ág vagy bot hordozása is a termékenységet, a szaporodást jelképezte. A kolindálók ezekkel az ágakkal, botokkal megérintik a kapufélfákat, az ólak és hombárok ajtajait. (Azaz jelképesen gyermek-, állat- és termés-szaporulatot kívántak.)

Megjegyzem, a szarvas vagy a kecske nem a napisten megszemélyesítője, hanem küldötte. (Mj: Más kultúrákbeli szárnyas állatok legtöbbje is az isten által küldött állat lehetett, melyet az isten az ember megsegítésére küldött, némely esetben pedig büntetésül. A szárnyak az angyaloknál is az égi eredetet, az égből való alászállást, a küldetést jelképezik.) A háziállatokra utal a turkások által hordozott állati maszk is. Az állatfejet szépen feldíszítették, ez az állatok megbecsülését jelképezhette. Az állatfejes turkamaszk táncoltatása (a turkával való táncolás) az állatokkal való bánásmódot vagy magát az állatok háziasítását jelképezi, melyek egyike sem könnyű dolog, ahogy maga a turkatánc is igen nehéz tánc. A háziállatokra utal a turkások első mondata is, melyet akkor mondtak mielőtt beléptek egy házba:

Isten ki a házból, mi meg be a házba!

Ez nem a turkajárás „pogány” („istentagadó”) voltának bizonyítéka! [17] Hiszen a pogányoknak is volt istenük, voltak isteneik! Sokkal inkább azt jelentette, hogy a gazdára bízunk isten szerepét a jószágok, a háziállatok, a ház fölött. (A mondat értelmileg sem tagadja isten létezését. Van isten, de itt és most menjen ki a házból)

A turkát a háziakhoz vezető személy (pl a bírő) elmondta a termesztési és tenyésztési munkák összefoglalóját is. Az ezekhez kapcsolódó karácsonyi férjajósló, férjkereső szokások is megvannak a Dozmati regölésnél is. Mindezekből látható, hogy egy töről fakadtak.

A turkások az állatfejet ugyanúgy egy bot felső végére helyezték, ahogy a görög egyházban a *ripidion*-on a szárnyas angyalfejet. (A szárnyas angyalfej egy lapos lemezen volt.) A liturgia alatt a szárnyas angyalfejet „röptették”. Oly módon, hogy a botot ide-oda forgatták tengelye körül és így a ripidion feje repkedett, mint a madár szárnya. Meglehet, ez is az ősi szokásokból – akár a turkatáncoltatásból – ered. (Az angyalfej három pár szárnya három isteni küldeményt, követet jelképezhetett, az emberi lelket, az állati lelket és a fényt.)

11. Talán idetartozik a csodaszarvas mítosza is, melyben két testvér üldöz egy csodálatos szarvas lényt. Itt is régebbi a történet, mint az a kor, melyben Hunor és Magyar élt. A két személy nevéből arra tudunk következtetni, hogy a rege körülbelül mikor öltötte fel ezen formáját. Valószínűleg ez nem vadászat volt! A kiváló íjazó Hunor, Magyar ne tudta volna nyilával eltalálni szarvast? Nyilván élve akarták elfogni! Erre utal az is, hogy ez nem egy közönséges szarvas volt, hanem egy Csodaszarvas. Ez is a háziasítás elejéről szólhat, annak szájhagyomány útján fennmaradt emléke. Helyénvaló a költő megfogalmazása is: *Vadat űzni feljövénnek...* S nem vadat lőni vagy vadászni. Ismert a történet vége is: Nem sikerült elfogniuk a szarvast, azaz a szarvas nem lett háziállat.

12. A regölés minden bizonnyal „régölés”, azaz egyfelől régi történetek elbeszélése, másfelől a régi dolgok, hagyományok, az ősi bölcsesség és tudás felidézése, annak megtartása, megóvása (fenntartása az időben), s továbbadása érdekében.

13. Az italáldozat fő oka ugyanaz, mint az ételáldozaté. Nézzük a Finály-féle latinszótárból:

inferius feláldozott; *vinum i.*, az a kevés bor, a melyet az isteneknek áldoztak ivás előtt;

14. *marhajó* = a marha jója, „folyója” (azaz a tej);
marha jó = nagyon jó (marhamód jó, marha nagyságúan, értékűen jó)

Bp., 2012. október havában (frissítve: 2013. jan.)

Arató István

Hivatkozások

- [1] Révai lexikon, Hasonmás kiadás, Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp., 1986.
- [2] Új Magyar Lexikon, Akadémiai Kiadó, Bp., 1960.
- [3] Mitológiai Ábécé, Gondolat Kiadó, Bp. 1985.
- [4] Fehér forradalom, Múlt-kor történelmi portál;
http://www.mult-kor.hu/20101019_feher_forradalom_a_tejfogyasztas_elterjedese
- [5] A tejfogyasztás lenyűgöző története, Origo tudomány;
<http://www.origo.hu/tudomany/20070212hogyan.html>
- [6] Charles Darwin, Wikipédia, 2012. http://hu.wikipedia.org/wiki/Charles_Darwin
- [7] Evolúció, Wikipédia, 2012. <http://hu.wikipedia.org/wiki/Evol%C3%BAci%C3%B3>
- [8] Czuczor Gergely és Fogarasi János: A magyar nyelv szótára; Pest, 1862; Hasonmás kiadás, 1999.
- [9] Rénszarvas, Wikipédia, 2012. <http://hu.wikipedia.org/wiki/R%C3%A9nszarvas>
- [10] Konrad Nielsen: A lappok Norvégiában; Kolozsvár, Erdélyi Múzeum, 1905.
- [11] Dr. Simon Péter: Ősi magyar nyomok észak-amerikai indián földön
<http://arvisura.van.hu/keret.cgi/?indianmagyar.htm>
- [12] Révai lexikon: Egyiptom, 1. szakasz.
- [13] Robert Graves: A görög mítoszok, Európa Könyvkiadó, Bp. 1981.
- [14] Újkőkori tejivók nyomában; http://barikad.hu/ujkokori_tejivok_nyomaban-20120420
- [15] Magyar szólások és közmondások; O. Nagy Gábor, Gondolat–Talentum, Bp., 1996.
- [16] Zandirhám (Székel hősköltemény); Dózsa Dániel, Kolozsvár, 1858.
- [17] Nagyné Martyn Emilia: Kolindálás, turkajárás (Karácsony a magyarországi románoknál); Barátság, I. évfolyam 9-10. szám, 497-502 o., Bp.1994.

(forrás: <http://osnyelv.hu>)